

ТОГТООЛ

2026 оной мартын 20

№ 128

Улаан-Үдэ хото

**«2025 он болотор хугасаада Буряад Уласай элүүрые хамгаалгын
эхин шатые шэнэдхэн хайжаруулгын Програма баталха тухай»
Буряад Уласай Засагай газарай 2020.12.14-эй №747
тогтоолдо хубилалтануудые оруулха тухай**

«Ута ба эдэбхитэй наһан» гэхэн үндэһэн түсэл бээлүүлхэ зорилготойгоор Буряад Уласай Засагай газар **тогтооно**:

1. «2025 он болотор хугасаада Буряад Уласай элүүрые хамгаалгын эхин шатые шэнэдхэн хайжаруулгын Програма баталха тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2020.12.14-эй №747 тогтоолдо удаадахи хубилалтануудые оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудай найруулгаар 2021.08.13-ай №451, 2021.09.07-ой №507, 2021.12.20-ой №739, 2022.11.10-ай №694, 2023.07.19-эй №421, 2023.10.26-ай №645, 2024.04.26-ай №241, 2024.12.28-ай №791, 2024.12.28-ай №793, 2025.05.28-ай №313, 2025.10.07-ой №582, 2025.12.01-эй №703, 2026.01.13-ай №3):

1.1. Нэрэмжэдэнь «2025 он болотор» гэхэн үгэнүүдые «2030 он болотор» гэжэ хэлгэхэ.

1.2. 1-дэхи пунктда «2025 он болотор» гэхэн үгэнүүдые «2030 он болотор» гэжэ хэлгэхэ.

1.3. 2025 он болотор хугасаада Буряад Уласай элүүрые хамгаалгын эхин шатые шэнэдхэн хайжаруулгын Програмада:

1.3.1. «Юрэнхы мэдээнүүд» гэхэн хэсэгтэ:

1.3.1.1. Нэгэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Буряад Уласай дэбисхэрэй бүхы талмай 351,3 мянган км² болоно. Буряад Уласта 2 хотын тойрог - Улаан-Үдэ ба Северобайкальск хотонуудай нютагай засагай байгууламжанууд, 19 нютагай засагай аймагууд ороно: Баргажанай, Баунтын, Бэшүүрэй, Зэдын, Яруунын, Загарайн, Захааминай, Ивалгын, Кабанскын, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Байгал Шадарай, Хойто-Байгалай, Сэлэнгын, Тарбагатайн, Түнхэнэй, Хориин ба 2 нютагай засагай тойрогууд: Муяын, Ахын ноёдой».

1.3.1.2. Зургаадахи абзацта «багсаамжалга» гэхэн үгэ

«багсаамжалгада» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.1.3. Долоодохи абзацта «Буряад Уласта 2025 он болотор хугасаада Оросой Холбоото Уласай хүн зоной тоо бүридэлэй бодолгын гол бодолнууд» хэмжээнүүдые бээлүүлгэхэ уламжалан, хүн зоной олошоролгын найн шэглэлнүүд сахиггадаг» гэхэн мүн хаһаха.

1.3.1.4. «Буряад Уласай нютагай засагай байгууламжануудай хүн зоной байгуулга» гэхэн хүсэнэгтэдэ:

1.3.1.4.1. Хүсэнэгэй нэрэмжэ удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Буряад Уласай захиргаанай-дэбисхэрэй хэсэгүүдэй хүн зоной байгуулга».

1.3.1.4.2. «Нютагай засагай байгууламжа» гэхэн үгэнүүдые «Захиргаанай-дэбисхэрэй хэсэг» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.2. «Тэрэ тоодо Буряад Уласай хүн зоной саг зуурын ба саг үргэлжэ ажал хэхэ шадалаа гэхэн, наһа баралгын харуулалтануудай хүгжэл шэнжэлэлгэ» гэхэн хэсэгтэ:

1.3.2.1. «2014-2019 онуудай хүн зоной хамтын үбшэлэлгын харуулалтанууд (100 мянг.)» гэхэн хүсэнэгтэдэ «Аймаг» гэхэн үгэ «Захиргаанай-газар дэбисхэрэй хэсэг» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.2.2. «2014-2019 онуудай хүн зоной эхин шатын үбшэлэлгын харуулалтанууд» гэхэн хүсэнэгтэдэ (100 мянган хүн) «Аймаг» гэхэн үгэ «Захиргаанай-газар дэбисхэрэй хэсэг» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.2.3. Хоёрдохи абзацта «2014 - 2019 онуудай хүн зоной эхин шатын үбшэлэлгын харуулалтанууд (100 мянган хүн)» гэхэн үгэнүүдые «нютагай засагай байгууламжануудта» гэхэн үгэ «аймагуудта» гэжэ, «гаргагдаһан» гэхэн үгэ «гаргагдаһан» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.2.4. «2014-2019 онуудай хугасаада бүхы хүн зоной хорото хабдарнуудаар эхин шатын үбшэлэлгын ябаса нютагай засагай байгууламжануудай хэмжээндэ (100 мянган хүн зондо)» гэхэн хүсэнэгтэ «Нютагай засагай байгууламжа» гэхэн үгэнүүдые «Захиргаанай-газар дэбисхэрэй хэсэг» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.2.5. «Саг зуура ажал хэхэ шадалаа гэхэн үбшэлэлгэ» гэхэн хүсэнэгтэдэ «аймагай нэрэмжэ» гэхэн үгэнүүдые «Захиргаанай-газар дэбисхэрэй хэсэг» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.2.6. Табадахи абзацта «Зарим гол шэнжэнүүдээр (1000 ажаһуугшадаар) наһа баралгын үдхэгшэнүүд» гэхэн хүсэнэгтын удаа «нютагай засагай байгууламжануудта» гэхэн үгэнүүдые «аймагуудта» гэжэ хэлгэхэ, наймадахи абзацта «нютагай засагай байгууламжануудта» гэхэн үгэнүүдые «уласай аймагуудай» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.2.7. Табадахи, наймадахи абзацуудта «Гол ангинуудаар болон зарим шалтагаануудаар ажаллаха наһанай зоной наһа баралгын үдхэгшэнүүд (ажаллаха наһанай 100000 нюурнуудта)» гэхэн хүсэнэгтын удаа «Оросой Элүүрые Хамгаалгын Яаманай 2012.05.15-ай №543н захиралтын» гэхэн үгэнүүдые «Оросой Элүүрые хамгаалгын Яаманай 2025.04.14-эй №202н захиралтын» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.2.8. «Буряад Уласай түргэн туһаламжын албанай байгуулгын халбаринуудай тоо, түргэн эмнэлгын нүүдэл бригадануудай тоо, туһа хангамжын хүрэхэ газар, Буряад Уласай нютагай засагай байгууламжануудай хэмжээндэ хангагдажа байһан хүн зоной тоо» гэхэн хүсэнэгтэдэ «нютагай засагай байгууламжануудай» гэхэн үгэнүүдые «захиргаанай-дэбисхэрэй хэсэгүүдэй» гэжэ, «нютагай засагай байгууламжын Нэрэмжэ» гэхэн үгэнүүдые «Захиргаанай-дэбисхэрэй хэсэг» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.2.9. ПСО ба РСЦ-гэй бүридхэлдэ абтаһан дэбисхэрнүүд тухай мэдээнүүд, 2018 оной ОНМК-һаа аргалуулһан үбшэнтэнэй тоо» гэхэн хүсэнэгтэдэ «нютагай засагай байгууламжын Нэрэмжэ» гэхэн үгэнүүдые «Захиргаанай-дэбисхэрэй хэсэг» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.2.10. «Буряад Уласай санитарна авиациин нийдэлгын тоо ба ашаглагдадаг агаарай онгосонуудай жэлнүүдээр ба түхэлнүүдээр нүүлгэгдэһэн үбшэнтэнэй тоо» хүсэнэгтын хорин гурбадахи абзацта «Муяын аймаг» гэхэн үгэнүүдые «Муяын нютагай засагай тойрог» гэжэ хэлгэхэ, хорин дүрбэдэхи абзацта «Ахын аймаг» гэхэн үгэнүүдые «Ахын хоёдой нютагай засагай тойрог» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.3. «Элүүрые хамгаалгын эхин шатые шэнэдхэн хайжаруулгын нютаг можын программа бээлүүлгэдэ бюджетэй һомололгонуудай хэмжээнүүдые үндэхэлэлгэ» гэхэн хэсэгтэ:

1.3.3.1. Нэгэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Хамтадхагдаһан бюджет - 9 553 827,76 мянг.түх., холбоото уласай бюджетэй мүнгэн - 9 337 391,7 мянг. түх., холбоото уласай бюджетэй мүнгэн (Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай нөөсэ жасаһаа) - 47 254,7 мянг. түх., Оросой Холбоото Уласай нютаг можын дунда зэргын бюджет - 169 181,36 мянг. түх. тэрээнһээ:».

1.3.3.2. Зургаадахи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«- 2026 ондо - 727 102,5 мян. түх., холбоото уласай бюджетэй мүнгэн - 719 831,5 мян. түх., Оросой Холбоото Уласай нютаг можын бюджетэй мүнгэн - 7 271,0 мян. түх.;

- 2027 ондо - 721 832,7 мян. түх., холбоото уласай бюджетэй мүнгэн - 714 614,4 мян. түх., Оросой Холбоото Уласай нютаг можын бюджетэй мүнгэн - 7 218,3 мян. түх.;

- 2028 ондо - 1 496 688,2 мян. түх., холбоото уласай бюджетэй мүнгэн -1 481 721,3 мян. түх., Оросой Холбоото Уласай нютаг можын бюджетэй мүнгэн -14 966,9 мян. түх.;

- 2029 ондо - 1 551 888,9 мянг. түх., холбоото уласай бюджетэй мүнгэн - 1 536 370,0 мянг. түх., Оросой Холбоото Уласай нютаг можын бюджетэй мүнгэн -15 518,9 мянг. түх.;

- 2030 ондо - 1 753 604,0 мян. түх., холбоото уласай бюджетэй мүнгэн -1 736 068,0 мян. түх., Оросой Холбоото Уласай нютаг можын бюджетэй мүнгэн - 17 536,0 мян. түх.».

1.3.3.3. Наймадахи - арбадахи абзацуудые удаадахи найруулгаар

бэшэхэ:

«- байшангуудыг барилгада, ехэ захиабарилга үнгэргэлгэдэ, һэльбэн шэнэлэлгэдэ, түргэн бодхоогдодог модульна армагуудыг худалдан абалгада ба хабсаралгада - 7 598 704,6 мянган түхэриг. түх., холбоото уласай бюджетэй мүнгэн - 7 424 880,8 мянг. түх., холбоото уласай бюджетэй мүнгэн (Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай нөөсэ жасаһаа) - 47 254,7 мянг. түх., Оросой Холбоото Уласай нютаг можын бюджетэй мүнгэн - 126 569,1 мянг. түх.;

- Оросой Холбоото Уласай Элүүрыг хамгаалгын яаманай баталһан эмнэлгын туһаламжа үзүүлэлгын гуримуудтай зохилдуулан, эмнэлгын хэрэгсэлнүүдыг худалдан абалгада, һэлгэлгэдэ - 1 479 674,6 мянг. түх., Холбоото Уласай бюджетэй мүнгэн - 1 448 550, 7 мянг. түх., Оросой Холбоото Уласай нютаг можын бюджетэй мүнгэн - 31 123, 9 мянг. түх.;

- авто - унаа худалдан абалгада, һэлгэлгэдэ - 475 448,5 мянг. түх., холбоото уласай дунда бюджетэй - 463 960,2 мянг. түх., Оросой Холбоото Уласай нютаг можын бюджетэй мүнгэн - 11 488,3 мянг. түх.».

1.3.4. 2-дохи, 3-дахи, 5-дахи, 5дахи А, 6-дахи, 10-дахи хабсаргалтын гаршагуудта «2025 он болотор» гэхэн үгэнүүдыг «2030 он болотор» гэжэ һэлгэхэ.

1.3.5. 1-дэхи хабсаргалтыг тус тогтоолой 1-дэхи хабсаргалтын* ёһоор шэнэ найруулгаар бэшэхэ.

1.3.6. 4-дэхи хабсаргалтыг тус тогтоолой 2-дохи хабсаргалтын* ёһоор шэнэ найруулгаар бэшэхэ.

1.3.7. «Буряад Уласай элүүрыг хамгаалгын объектнүүдыг байрлуулгын хэб зурагуудта шэнжэлхы тэмдэглэл» гэхэн 5-дахи хабсаргалтада:

1.3.7.1. «I. Юрэнхы мэдээнүүд» гэхэн хэсэгэй зургаадахи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«- 19 нютагай засагай аймагууд, 2 нютагай засагай тойрогууд».

1.3.7.2. «II. Эхин шатыг шэнэдхэн һайжаруулгын программын хэмжээ ябуулгануудыг түсэблэлгын хэмжээндэ эхин шатын эмнэлгын-ариг сэбэрэй туһаламжа үзүүлэлгын хүртэсэ газар дэбисхэрэй түсэблэлгын шэнжэлэл» хэсэгтэ:

1.3.7.2.1. Арбадахи, арбан юһэдэхи абзацуудта «Ахын аймаг» гэхэн үгэнүүдыг «Ахын ноёдой нютагай засагай тойрог» гэжэ һэлгэхэ.

1.3.7.2.2. Арбан табадахи, арбан наймадахи абзацуудта «Оросой Элүүрыг Хамгаалгын Яаманай 2012.05.15-ай №543н захиралтын» гэхэн үгэнүүдыг «Оросой Элүүрыг хамгаалгын Яаманай 2025.04.14-эй №202н захиралтын» гэжэ һэлгэхэ.

1.3.7.2.3. 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи, 5-дахи хабсаргалтануудта «нютагай засагай аймаг» гэхэн үгэнүүдэй удаа «, нютагай засагай тойрог» гэжэ нэмэхэ, «Нютагай засагай аймагууд» гэхэн үгэнүүдэй удаа «нютагай засагай тойрогууд» гэжэ нэмэхэ.

1.3.7.2.4. 6-дахи, 7-дохи, 8-дахи, 9-дэхи, 10-дахи, 11-дэхи

хабсаргалтануудта, «2012.05.15-ай №543н» гэхэн үгэнүүдые «2025.04.14-эй № 202н» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.7.2.5. 10-дахи, 14-дэхи хабсаргалтануудта «Нютагай засагай аймаг» гэхэн үгэнүүдэй удаа «, нютагай засагай тойрог» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ, «Оросой Элүүрые хамгаалгын Яаман-ниигэмэй хүгжэлтын 2012.05.15-ай №543н» гэхэн үгэнүүдые «Оросой Элүүрые хамгаалгын Яаман 2025.04.14-эй № 202н» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.8. 5А-дахи хабсаргалтада «Баунтын аймаг» гэхэн нютагай засагай байгууламжын» гэхэн үгэнүүдые «Баунтын эвенк аймаг» гэжэ, «Муяын аймаг» гэхэн нютагай засагай байгууламжын» гэхэн үгэнүүдые «Муяын нютагай засагай тойрог» гэжэ, «Ахын аймаг» гэхэн нютагай засагай байгууламжын» гэхэн үгэнүүдые «Ахын хоёдой нютагай засагай тойрог» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.9. 6-дахи хабсаргалтада:

1.3.9.1. 1.2-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1.2. «Наһаа хүсэһэн зондо эхин шатын эмнэлгын - санитарна туһаламжа үзүүлэлгыг эмхидхэлгэ тухай Дүрим баталха тухай» гэхэн Оросой Холбоото Уласай элүүрые хамгаалгын Яаманай (саашадаа - Оросой Элүүрые хамгаалгын Яаман) 2025.04.14-эй №202н захиралта;».

1.3.9.2. 1.4-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1.4. «Хүүгэдтэ эхин шатын эмнэлгын-санитарна туһаламжа үзүүлэлгыг эмхидхэлгэ тухай Дүрим баталха тухай» гэхэн Оросой Минздравай 2025.05.27-ой №313н захиралта.

1.3.9.3. 1.5-дахи пунктда «Оросой Элүүрые хамгаалгын Яаманай №345н, Оросой Минтрудай 2019.05.31-эй №372н» гэхэн үгэнүүдые «Оросой Элүүрые хамгаалгын Яаманай №208н, Оросой Минтрудай 2025.04.14-эй №243н захиралта» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.9.4. 1.7-дохи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1.7. «Тусхайлагдамал, тэрэ тоодо үндэр арга зүйтэ эмнэлгын туһаламжа эмхидхэлгэ тухай дүрим баталха тухай» гэхэн Оросой Минздравай 2025.04.11-эй №185н захиралта. Тусхай эмнэлгын туһаламжа үзүүлхэ шэглэлэй асуудалнуудыг гуримшуулдаг.».

1.3.9.5. 1.10.1-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1.10.1. Эмшэн ба эмнэлгын эмхи шэлэлгэ:

- «Оросой Холбоото Уласта эрхэтэдэй элүүрые хамгаалгын үндэһэн тухай» гэхэн 2011.11.21-эй №323-ФЗ Холбоото Уласай хуулийн 21-дэхи статья;

- «Эрхэтэнтэ эмнэлгын туһаламжа түлбэригүйгөөр үзүүлхэ гүрэнэй лаб найдуулгануудай программын хэмжээндэ эмнэлгын туһаламжа үзүүлхэдэнь, эрхэтэнэй эмнэлгын эмхи шэлэхэ Гурим баталха тухай» гэхэн Оросой Минздравай 2025.04.14-эй №216н захиралта;

- «Эрхэтэнэй ажаһуудаг Оросой Холбоото Уласай нютаг можын дэбисхэрһээ гадуур эмнэлгын эмхиге (эмнэлгын түргэн туһаламжа үзүүлэлгэһээ гадна) түлбэригүйгөөр эмнэлгын туһаламжа үзүүлэлгын

гүрэнэй лаб найдуулгануудай программын хэмжээндэ тэрээндэ эмнэлгын туһаламжа үзүүлхэдэ, шэлэхэ Гурим баталха тухай» гэхэн Оросой Минздравай 2025.04.14-эй №2115н захиралта;

1.3.9.6. 1.10.2-дохи пунктын гурбадахи - табадахи абзацуудые удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

- «Хуулийн наһа гүйсөөгүйшүүлэй эмнэлгын хэргылэмжын шалгалтануудые гараха гурим, «Хуулийн наһа гүйсөөгүйшүүлэй эмнэлгын хэргылэмжын шалгалтын карта» гэхэн 030-ПО/у бүридхэлэй түхэл, тэрэниие эрхилхэ гурим, мүн «Хуулийн наһа гүйсөөгүйшүүлэй эмнэлгын хэргылэмжын шалгалтанууд тухай мэдээнүүд» гэхэн 030-ПО/О халбариин тоо бүридхэлэй адаглалгын түхэлнүүдые, тэрэниие дүүргэхэ гурим баталха тухай» гэхэн Оросой Минздравай 2025.04.14-эй №211н захиралта;

- «Тэрэ тоодо болбосоролой эмхинүүдтэ хуралсалай ба хүмүүжүүлгын үедэ хуулийн наһа гүйсөөгүйшүүлэй бэсын элүүрэй шалгалта гараха гурим баталха тухай» гэхэн Оросой Минздравай 2025.04.11-эй №192н захиралта;

- «Байрын байдалда байһан үншэн хүүгэдэй ба ажабайдалай хүшэр байдалда ороһон хүүгэдэй үбшэнтэниие элирүүлгэ үнгэргэлгын гурим, №030/у-Д/с бүридхэлэй түхэл, тэрэниие эрхилэлгын гурим, мүн №030/о-д/с халбариин тоо бүридхэлгын адаглалгын түхэл, тэрэниие дүүргэлгын гурим баталха тухай» гэхэн Оросой Минздравай 2025.04.14-эй №212н захиралта.

1.3.9.7. 1.10.3-дахи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1.10.3. «Тэрэ тоодо болбосоролой эмхинүүдтэ хуралсалай ба хүмүүжүүлгын үедэ хуулийн наһа гүйсөөгүйшүүлдэ эмнэлгын туһаламжа үзүүлхэ гурим баталха тухай» гэхэн Оросой Минздравай 2025.04.14-эй №213н захиралта.

1.3.9.8. 1.11.1-дэхи пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«1.11.1. «Үбшэнтэнэй бэсын элүүрэй хойноһоо холоһоо адаглалга» Оросой Холбоото Уласта эрхэтэдэй элүүрые хамгаалгын үндэһэн тухай» гэхэн 2011.11.21-эй №323-ФЗ Холбоото Уласай хуулийн 36.2-дохи статьягай ба «Телемедицинын арга зүйнүүдые хэрэглэн, эмнэлгын туһаламжа эмхидхэлгын ба үзүүлэлгын гурим баталха тухай» гэхэн Оросой Элүүрые хамгаалгын яаманай 2025.04.11-эй №193н захиралтын эрилтэнүүдэй ёһоор бэелүүлэгдэдэг;

- «2026 ондо болон 2027 ба 2028 онуудай түсэбтэ хугасаада Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ эрхэтэдтэ эмнэлгын туһаламжа түлбэригүйгөөр үзүүлхэ гүрэнэй лаб найдуулгануудай Програма тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2026.01.28-ай тогтоол.

1.3.10. 7-дохи хабсаргалтые тус тогтоолой 3-дахи хабсаргалтын* ёһоор шэнэ найруулгаар бэшэхэ.

1.3.11. 8-дахи хабсаргалтые тус тогтоолой 4-дэхи хабсаргалтын* ёһоор шэнэ найруулгаар бэшэхэ.

1.3.12. 9-дэхи хабсаргалтые тус тогтоолой 5-дахи хабсаргалтын*

ёhoор шэнэ найруулгаар бэшэхэ.

1.3.13. 10-дахи хабсаргалтада:

1.3.13.1. 10-дахи, 11-дэхи, 13-дахи, 14-дэхи, 16-дахи хүсэнэгтэнүүдтэ «нютагай засагай аймагай нэрэмжэ» гэхэн үгэнүүдые «захиргаанай-газар дэбисхэрэй хэсэгэй нэрэмжэ» гэжэ хэлгэхэ.

1.3.13.2. «Эмнэлгын ажалтанаар хангагдасын нэгэдхэмэл үдхэгшөөр нютагай засагай байгууламжануудые хубаарилга (КОМК)» гэхэн 18-дахи хүсэнэгтын нэрэмжэдэ «нютагай засагай байгууламжануудай» гэхэн үгэнүүдые «захиргаанай-дэбисхэрэй хэсэгүүдэй» гэжэ хэлгэхэ.

2. Тус тогтоол албан ёhoор толилогдоhon үдэрhөө хүсэндөө орохо.

**Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшын
уялга дүүргэгшэ**

В. Сухоруков

*Хабсаргалтанууд сахим түхэлөөр

Элүүрые хамгаалгын яаман түлэб дурадхаа
утаһан 21-76-78

ои4